

Ritva Jokela
Päätoimittaja, Finnanest
ritva.jokela@finnet.fi

Insuliinia vanhuuden varalle?

88-vuotias henkisesti kirkas isäni joutui juhannuksena UAP:n vuoksi sairaalaan, jossa häntä ensimmäiset puolitoista vuorokautta hoidettiin vaikeutuneena astmana. Kun hänet vihdoinkin poimittiin valvontaosastolle, osaava ja empaattinen anesthesiakollega teki oikean diagnoosin ja aloitti hänelle levosimendaani-infusion. Sen avulla vajaatoimintatilanne saatiin laukeamaan niin, että päästiin koronaariangiografiaan ja pallolaajennukseen, jonka taitava kardiologi teki eleettömästi. Verkkaisen toipumisen tuloksena isä lopulta kotiutui heinäkuun puolen välin jälkeen.

Monisairaana vanhuksen lähiomaisena kohtasin tilanteita, joissa aiemmin olin ollut itse ammatillaisen roolissa: kertomassa potilaan voinnista, keskustelemassa dnr-päätöksestä ja kuuntelemassa omaisten huolta. Kohtasin tilanteen, jossa kardiologi soitti angiografian tehtyään minulle kysyäkseen, saako hän tehdä isälleni pallolaajennuksen sellaiseen kohtaan, jossa toimenpide aiheuttaa kuoleman riskin. Kohtasin sen puolen vaikeasta sairaudesta, jossa nukkumaan mennessä tarkistan, että puhelin on varmasti päällä ja että sen soitto varmasti herättää. Kohtasin senkin tilanteen, jossa aamuin illoin soitan osastolle kysyen isän vointia. Sen, että oma nälän tunne katoaa, uni tulee hitaasti ja kun tulee, katkeaa huolestuneisiin ajatuksiin.

Näin hyvin toimivan erikoissairaanhoidon ohella myös perusterveydenhuollon päivystyksen jonot. Näin sen, että sairaita vanhuksia otettiin jopa vuorokausien mittaiseen säilytykseen päivystyspoliklinikalle, jossa heitä ei autettu sen vertaa, että olisivat voineet hampaansa pestä. Sen, että päivystävä kesäkandidaatti tuli käytävän

wc-jonossa huonokuuloiselle isälleni kertomaan jatkohoitopaikasta. Senkin, että häntä lähdettiin siirtämään jatkohoitopaikkaan ainoana ilmoituksena siirrosta isäni itsensä lähettämä tekstiviesti meille omaisille. Tukisairaalassa kuulin omin korvin, kuinka hoitaja sanoi isälleni antavansa karkkia ojentaessaan lääkelasissa tabletin. Kuulin myös, että häneen suhtauduttiin kuin lapseen, vaikka hän osastolla ollessaan opetteli ja oppi iPadilta lukemaan Helsingin Sanomia ja katsomaan Ylen Areenaa. Vielä senkin, että kotiutuspäivän aamuna äidilleni soitettiin ja ilmoitettiin mihin aikaan kotiutuskyyti oli tilattu kertomatta isälleni, että hänet aiotaan kotiuttaa.

Käytettyäni muutaman helteisen lomapäiväni yrittäen turhaan saada vanhempieni terveysaseman ylläkätkäriä kiinni puhelimitse, olivat silmäni auenneet lopullisesti näkemään helsinkiläisen perusterveydenhuollon palveluالتtiuden puutteen. Potilaalle tarjotun hoidon laatu on tällä hetkellä suoraan verrannollinen siihen, kuinka kovalla äänellä omaiset osaavat laatua vaatia. Mikä mahtaa olla terveydenhoidon tilanne sitten kun itse olen vanha, varsinkin jos ei ole omia lapsia vaatimassa kunnan kohtelua. Pitäisikö vanhuuteen varautua tulevaisuuden Suomessa riittävällä annoksella insuliinia? ■

Potilaalle tarjotun hoidon laatu on tällä hetkellä suoraan verrannollinen siihen, kuinka kovalla äänellä omaiset osaavat laatua vaatia.